

Inleiding: Over Samen Werken in de 21ste eeuw

Het begin van de 21ste eeuw is het toonbeeld geworden van toenemende verdeeldheid in vrijwel alle sectoren van de maatschappij. Hoewel de welvaart, objectief gemeten, bijna overal toeneemt, loopt de beleving van het welzijn snel achteruit.

De stenen des aanstoots – bijvoorbeeld Europa, migratie, milieu, relatieve armoede, maar ook Zwarte Piet – groeien niet alleen in aantal, maar ook in omvang en scherpste.

Steeds meer groepen verdedigen hun positie door zich tegen andere groepen af te zetten. De politieke partijen lijken daaraan geleidelijk zelfs hun bestaansrecht te ontnemen.

En dit alles gebeurt terwijl we het eigenlijk steeds meer eens lijken te worden over onze centrale doelstellingen, namelijk de zwakkeren in onze maatschappij beschermen, maar op een doelmatige manier, en zelf zoveel mogelijk vrijheid, veiligheid, en voorspoed nastreven.

Natuurlijk zijn er onderwerpen, waarover we fundamenteel van mening verschillen, zoals abortus en euthanasie of verdeling van inkomens. Maar de meest centrale uitdaging voor ons blijkt niet zozeer het eens te worden over onze fundamentele doelstellingen, maar veeleer de weg te vinden, hoe al die doelstellingen waar we het wel in grote lijnen over eens zijn, in de praktijk te realiseren.

Als we daar onderzoek naar doen, dan blijkt dat we kennelijk een basisvaardigheid van de mens dankzij schaalvergroting, institutionalisering en technologie verleerd hebben, namelijk 'samen werken'.

Waar in een primitieve economie iedere burger weet, dat hij zijn buurman nodig heeft om te overleven, hebben wij dit nabuurschap gedelegeerd aan de overheid en wordt ons denken soms gestuurd door de overtuiging, dat wij alleen kunnen winnen als de ander verliest.

Dit gebrek aan samenwerking is terug te vinden in alle sectoren van onze maatschappij en berokkent ons een enorme economische en emotionele schade.

Een recente representatieve steekproef onder Nederlanders, die in het volgende tekstdeel wordt beschreven, suggereert dat de onontgonnen potentie van werkelijke samenwerking op elk niveau en in elke sector ongekend groot is. Zo is de gemiddelde werknemer ervan overtuigd dat hij of zij meer dan 35% productiever zou zijn, als op het eigen werk sprake zou zijn van volledige samenwerking.

Dit geldt dus al voor de eigen omgeving. Als we dan een stap verder gaan en kijken naar de effecten van echt samen werken tussen organisaties en binnen sectoren, dan blijkt de totale potentie nog veel groter te zijn.

Daarom is het onze overtuiging dat het thema 'samenwerking' centraal zou moeten staan voor elke speler, die het functioneren van de maatschappij tracht te verbeteren, van politieke partij tot onderneming, van postbode tot professor.

Vanuit deze overtuiging nodigden wij een aantal prominente Nederlanders uit allerlei sectoren uit hun visie te geven op de wenselijkheid en de potentie van samenwerking in hun sector of werkteerrein.

Het resultaat zal hopelijk een aansporing zijn voor elk weldenkend mens om zijn eigen gedrag en dat van zijn naasten eens goed tegen het licht te houden.

Daarom 'meer wij' en 'minder ik'. Daar worden we allemaal gelukkiger en succesvoller van.